

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแผนของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานสถานีตำรวจตามทฤษฎีการตำรวจชุมชน

Confirmatory Factor Analysis of the Supervising Commission of the Police Station Administration's Plan Following the Community Policing Theory

กาญจนาวรรณ ชื่นอารมณ์^{1*} และ จันทรานุช มหากาญจนะ²

Kanjanawan Chuenarom^{1*} and Chandra-nuj Mahakanjana²

Abstract

The purpose of this study was to examine the consistency of the plan measurement model of the Supervising Commission of the Police Station Administration (SCPSA) according to the community policing theory and empirical data through the Confirmatory Factor Analysis (CFA). The data were collected from 600 community members who were representatives of Thailand's SCPSA committee members using questionnaires, which had Cronbach's alpha value of 0.980 in reliability testing. The analysis was carried out through descriptive statistics, first-order CFA, and second-order CFA using the AMOS program.

¹ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

² รองศาสตราจารย์ ดร. คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

¹ Ph.D. Student, Graduate School of Public Administration, National Institute of Development Administration

² Associate, Ph.D., Graduate School of Public Administration, National Institute of Development Administration

* ผู้ให้การติดต่อ (corresponding e-mail: pum.kanjana@gmail.com)

รับบทความวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2566 แก้ไขวันที่ 12 พฤษภาคม 2566 รับลงตีพิมพ์วันที่ 18 พฤษภาคม 2566

The results showed that the second-order CFA of the SCPSA's plan consisted of three components: policy contents, policy-driven organizations, and policy practitioners. The factors loading were 0.913, 0.977, and 0.960 respectively at a significant level of 0.001 and the goodness of fit with empirical data was harmonious ($\chi^2/df = 2.792$, CFI = 0.989, TLI = 0.983, RMSEA = 0.055, RMR = 0.005). The results suggested that the three components were suitable for a constructed model for testing further relationships with other related variables; e.g., a collaborative process and performance of SCPSAs. The key finding from this study indicated that police stations, as key drivers of the SCPSA's plan, were an essential organization in supporting public participation to achieve results according to the SCPSA's plan.

Keywords: *Confirmatory Factor Analysis, Plan of the Supervising Commission of the Police Station Administration, Community Policing Theory*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดแผนของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานสถานีตำรวจ (กต.ตร.) ตามทฤษฎีการตำรวจชุมชน กับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างตัวแทนภาคประชาชนที่ดำรงตำแหน่ง กต.ตร. ของสถานีตำรวจทั่วประเทศไทย จำนวน 600 คน ผ่านเครื่องมือแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า โดยมีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดจากการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.980 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่ง และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง ด้วยเครื่องมือวิเคราะห์โปรแกรม AMOS

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของแผนของ กต.ตร. ซึ่งประกอบด้วย 1) เนื้อหาของแผน 2) องค์การที่ขับเคลื่อนแผน และ 3) ผู้นำแผนไปปฏิบัติ พบว่า ทุกองค์ประกอบมีค่าน้ำหนักที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.913, 0.977 และ 0.960 ตามลำดับ และเมื่อประเมินความสอดคล้องของโมเดลองค์ประกอบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า มีความกลมกลืนกัน ($\chi^2/df = 2.792$, CFI = 0.989, TLI = 0.983, RMSEA = 0.055, RMR = 0.005) ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า องค์ประกอบทั้งสามด้านมีความเหมาะสมสำหรับใช้เป็นตัวแบบเพื่อค้นหาความสัมพันธ์กับตัวแปรที่เกี่ยวข้องอื่น เช่น กระบวนการความร่วมมือ และผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติตามแผน กต.ตร. เป็นต้น โดยข้อค้นพบจากการศึกษานี้ระบุว่า องค์การที่ขับเคลื่อนแผนของ กต.ตร. มี

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแผนการบริหารงานสถานีตำรวจ

กาญจนวรรณ ชื่นอารมณ และ จันทรานูช มหากาญจนะ

ความสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยสนับสนุนและยกระดับการปฏิบัติงานตามนโยบายการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบ กต.ตร. ระดับสถานีตำรวจให้สัมฤทธิ์ผล

คำสำคัญ: การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน, แผนคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานสถานีตำรวจ, ทฤษฎีการตำรวจชุมชน

บทนำ

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายสาธารณะและตรวจสอบอำนาจรัฐ ถูกกำหนดเป็นวาระระดับชาติตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา โดยมีเจตนารมณ์สร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานภาครัฐตามแนวคิดรัฐบาลเปิด (Open Government) และยกระดับความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับประชาชนให้สามารถรับมือกับสภาพปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันทั่วถึง นอกจากนี้ ยังใช้เป็นเครื่องมือสร้างความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ อย่างไรก็ตาม การประเมินผลคุณธรรมาภิบาลภาครัฐ ปี ค.ศ. 2020 (Government Effectiveness) ในด้านประสิทธิผลของนโยบายการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการและการกำกับดูแลสถาบันของภาครัฐ ระบุว่าประเทศไทยมีคะแนนอยู่ที่ 0.30 (Standard Value = -2.5 - 2.5) (World Bank, 2020) จึงเป็นตัวบ่งชี้ประการหนึ่งว่า การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมยังเป็นเรื่องที่รัฐบาลต้องเร่งผลักดันให้เป็นรูปธรรมและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ในส่วนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการตำรวจระบุไว้ใน พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 เป็นต้นมาถึงปัจจุบัน พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 ยังคงให้ความสำคัญต่อการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชน และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวกับนโยบายงบประมาณและอาสาสมัคร ตลอดจนการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตำรวจ โดยมีเจตนารมณ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามแนวทางการตำรวจแบบดั้งเดิม (Traditional Policing) เนื่องด้วยสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นต้นทางกระบวนการยุติธรรมที่ทำหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ดังนั้นประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของตำรวจจึงส่งผลโดยตรงต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน อีกทั้งยังสามารถลดภาระงานในกระบวนการยุติธรรมอื่น (Poonthakool, 2017) ในอดีตองค์การตำรวจมีโครงสร้างแบบปิด (Close System) และรวมศูนย์อำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาด โดยจำกัดบทบาทประชาชนเป็นเพียงผู้รับบริการและไม่ให้มีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ รวมถึงสร้างระยะห่างระหว่างตำรวจกับชุมชนเพื่อป้องกันระบบอุปถัมภ์ การปฏิบัติหน้าที่เชิงตั้งรับ มุ่งเน้นการปรากฏกายของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตรวจตรา กวดขันจับกุม และบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด (Law Enforcement) เพื่อปรามผู้คิดจะกระทำความผิดให้เกิดความกลัวไม่กล้าก่อปัญหา ตำรวจไทยได้พยายามปรับโครงสร้างองค์การและแนวทางการปฏิบัติงานมาแล้วหลายครั้ง แต่กลับไม่สามารถลดอาชญากรรมได้อย่างถาวร

ประชาชนปฏิเสธตำรวจและยังคงหวาดกลัวภัยอาชญากรรม (Miller, More, & Braswell, 2017) อาจกล่าวว่า โดยแท้จริงแล้วปัญหาขององค์การตำรวจเป็นทั้งเชิงโครงสร้างและระบบการบริหาร (Tawharanurak, 2022) จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2538 สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้นำทฤษฎีการตำรวจชุมชน (Community Policing Theory) ซึ่งเป็นปรัชญาการตำรวจสมัยใหม่เข้ามาใช้กำหนดแนวทางปฏิบัติงานควบคู่กับการบังคับใช้กฎหมาย ตามปรัชญาการตำรวจแบบดั้งเดิม โดยมีหัวใจสำคัญอยู่ที่การมีส่วนร่วมของประชาชนบนความเชื่อว่าการแก้ไข ปัญหาสาธารณะเป็นหน้าที่ของทุกคนต้องร่วมมือกัน (Trojanowicz & Bucqueroux, 1990)

คณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ (กต.ตร.) กำเนิดขึ้น พ.ศ. 2542 และเป็น องค์การโดยผลของกฎหมายภายใต้ทฤษฎีการตำรวจชุมชน ดังปรากฏใน พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 และ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นกลไกหนึ่งตามยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการรักษาความสงบ เรียบร้อยของสังคมอย่างยั่งยืนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยเจตนารมณ์ให้ กต.ตร. เป็นองค์การกำกับดูแล การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตรวจสอบติดตามการบริหารงานตำรวจอย่างเป็นระบบโดยภาคประชาชน ในรูปแบบคณะกรรมการนโยบายตำรวจ (Police Board) แสวงหาแนวร่วมในการแก้ไขปัญหาสาธารณะ และ สร้างชุมชนเข้มแข็งลักษณะภาคีเครือข่ายข้ามภาคส่วน (Cross Sector Collaboration) ซึ่งประกอบด้วย ข้าราชการตำรวจ หน่วยราชการอื่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคประชาชน ทั้งนี้ การร่วมกันกำหนด แนวทางปฏิบัติงานของสถานีตำรวจให้สอดคล้องกับภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม และสภาพปัญหา รวมถึงการฟื้นฟู ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตำรวจกับประชาชนจะสามารถเอาชนะปัญหาอาชญากรรมและความไร้ระเบียบของ สังคมได้อย่างยั่งยืน อันเป็นหัวใจการพัฒนาระบบงานตำรวจ (Royal Thai Police, 2018) อย่างไรก็ตาม กต.ตร. ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องแต่ยังไม่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ โดยพบการศึกษาที่สะท้อนให้เห็นว่าผู้ปฏิบัติ ยังไม่เข้าใจบทบาทและความจำเป็นของการมีกลไกกำกับดูแลโดยภาคประชาชน การปฏิบัติงานของ กต.ตร. ยังขาดการสนับสนุนอย่างเพียงพอจากผู้บริหาร ระเบียบปฏิบัติขาดความชัดเจน ขาดการสื่อสารประชาสัมพันธ์ และขาดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (Chotchakornpant, 2018; Wisedsing & Charoenwiriayakul, 2019; Songkramyos & Wongthanavas, 2020; Chiamchiroj, 2021) จึงนำมาสู่คำถามต่อความถูกต้อง สอดคล้องในเชิงเนื้อหาและการนำไปปฏิบัติของแผนของ กต.ตร. ภายใต้ทฤษฎีการตำรวจชุมชน สำหรับสร้าง กระบวนการความร่วมมือนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าว

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์และตรวจสอบองค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดแผนของ กต.ตร.

การทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีการตำรวจชุมชน (Community Policing Theory)

การตำรวจชุมชนเป็นปรัชญาการตำรวจสมัยใหม่ที่ตำรวจทั่วโลกยอมรับและรู้จักในชื่อเรียกหลากหลาย ได้แก่ Community-Oriented Policing (COP), Problem-Oriented Policing (POP), Community Problem-Oriented Policing (CPOP) เกิดขึ้นจากการปฏิวัติตำรวจของประเทศสหรัฐอเมริกา ในศตวรรษ 1980 เพื่อแก้ไขความไร้ประสิทธิภาพในการควบคุมอาชญากรรมและรักษาความปลอดภัยสาธารณะของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เนื่องจากอาชญากรรมเป็นปัญหาที่มีความยุ่งยากซับซ้อน ตำรวจเพียงหน่วยงานเดียวไม่สามารถจัดการได้เพียงลำพัง จึงจำเป็นต้องปฏิรูปตำรวจให้ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางและปรับกลยุทธ์การปฏิบัติงานเป็นเชิงรุก แสวงหาแนวร่วมสร้างเครือข่ายป้องกันอาชญากรรมและรักษาความสงบเรียบร้อยที่มีความเข้มแข็งด้วยเทคนิคการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ควบคู่กับการตรวจตราและบังคับใช้กฎหมายซึ่งเป็นการปฏิบัติงานเชิงตั้งรับ โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจชุมชน (Community Policing Officers) เป็นตัวกลางเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับประชาชน เพื่อขับเคลื่อนสู่องค์การบังคับใช้กฎหมายที่ประชาชนเชื่อมั่นศรัทธา (Royal Thai Police, 2018) สรุปได้ว่า หัวใจสำคัญของทฤษฎี คือ ความร่วมมือ (Collaboration) ซึ่ง Community Oriented Policing Services (2014) และ Chotchakornpant (2018) จำแนกหลักการทฤษฎีการตำรวจชุมชน ประกอบด้วย 3 หลักการ ได้แก่

1. **หลักการสร้างความเป็นหุ้นส่วนกับชุมชน (Community Partnerships)** คือ การปรับมุมมองและปรัชญาความเชื่อสำหรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยมุ่งให้ความสำคัญกับประชาชนและชุมชน ผ่านการสื่อสารสร้างความตระหนักรู้ให้มีความรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชนร่วมกัน (Sense of Belonging) บนพื้นฐานความเชื่อว่าการจัดการกับปัญหาสังคมเป็นหน้าที่ของทุกคน ยกกระตือรือร้นมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยยอมรับอำนาจของประชาชน (Empowerment) ให้เข้ามามีส่วนในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาสาธารณะ และปรับปรุงคุณภาพชีวิตในพื้นที่ชุมชนด้วยตนเองภายใต้การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ เกิดการปฏิบัติงานร่วมกันแบบเป็นทีมบนเงื่อนไขของความเชื่อใจ อันนำไปสู่ความร่วมมือในระดับสูงสุด หลักการนี้ช่วยฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับประชาชนและสร้างให้ตำรวจมีภาพลักษณ์ที่ดีขึ้น ดังนั้นตำรวจจึงเป็นองค์การหลักที่ขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน แสวงหาแนวทางและกลยุทธ์การจัดการกับปัญหาให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

2. **หลักการแก้ไขปัญหาที่สาเหตุ (Problem Solving)** คือ การนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมวิเคราะห์ปัญหาเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมร่วมกัน ซึ่งไม่จำกัดเฉพาะปัญหาอาชญากรรมเท่านั้น แต่ยังรวมถึงปัญหาอื่นที่กระทบคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนอีกด้วย โดยให้ความสำคัญกับสถานการณ์หรือเหตุอาชญากรรมที่เกิดขึ้นซ้ำในลักษณะคล้ายคลึงกัน ด้วยการใช้ตัวแบบกระบวนการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ หรือ SARA Model ได้แก่ 1) การตรวจสอบ (Scanning) คือ การระบุปัญหาพร้อม

จัดลำดับความสำคัญตามข้อกังวลของประชาชน 2) การวิเคราะห์ (Analysis) คือ การเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหา แรงจูงใจในการกระทำผิดธรรมชาติลักษณะของเหยื่อ และสภาพแวดล้อมของปัญหา โดยใช้ตัวแบบสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime Triangle) วิเคราะห์สามปัจจัยที่ก่อให้เกิดอาชญากรรม ได้แก่ ผู้กระทำผิด (Offender) เหยื่อ (Victim) และสถานที่ (Place) หากควบคุมหรือนำปัจจัยใดออกไปจะป้องกันการเกิดอาชญากรรมได้ โดยนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 3) การตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหา (Response) คือ การจัดการปัญหาให้หมดสิ้นไป ลดขนาดความรุนแรง หรือปรับปรุงแนวทางแก้ไขปัญหาให้ดีขึ้น ได้แก่ ผู้ปกป้อง (Guardians for Victims) คือ บุคคลหรือวิธีการปกป้องเหยื่ออาชญากรรม ผู้ควบคุม (Controller for Offenders) คือ บุคคลที่คอยควบคุม สั่งสอน ลดแรงจูงใจและความปรารถนาของผู้ที่จะกระทำผิดไม่ให้ก่อพฤติกรรม และผู้จัดการสถานที่ (Managers for Locations) คือ บุคคลที่รับผิดชอบดูแลสถานที่ต่าง ๆ และ 4) การประเมินผล (Assessment) คือ การตรวจสอบประเมินผลกระบวนการแก้ไขปัญหาตามที่วิเคราะห์ว่ามีความเหมาะสมและตอบสนองต่อปัญหาหรือไม่ อย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับสำหรับนำไปปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

3. หลักการเปลี่ยนแปลงองค์การ (Organization Transformation) คือ การให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านองค์การเพื่อลดข้อจำกัดและสนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงองค์การเป็นความท้าทายของตำรวจจากความคาดหวังของประชาชน ตามแนวคิดการจัดการความเปลี่ยนแปลง (Change Management) ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงผู้นำองค์การและเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกคนต้องตระหนักถึงความสำคัญจำเป็นของการเปลี่ยนความเชื่อและวัฒนธรรมองค์การสู่การปฏิบัติราชการแบบมีส่วนร่วม ปรับโครงสร้างจากองค์การแบบเครื่องจักรเป็นองค์การแบบมีชีวิต ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ การจัดการความรู้ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย กระจายอำนาจการตัดสินใจและมอบหมายความรับผิดชอบลงสู่ผู้ปฏิบัติ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีด้วยการสื่อสารที่เหมาะสมเพื่อบูรณาการความร่วมมือในการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ โดยเน้นการคิดเชิงระบบ การคิดวิเคราะห์ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

นโยบายสาธารณะ (Public Policy) เป็นแนวทางการดำเนินการที่ภาครัฐจัดทำขึ้นเพื่อใช้แก้ไขปัญหาสาธารณะ โดยการก่อรูปนโยบาย (Policy Formation) ต้องอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีเชิงสาเหตุและผลที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้แผนงานหรือโครงการมีความแข็งแกร่งตรงประเด็น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบที่มีประโยชน์คุ้มค่ากับต้นทุน การกำหนดนโยบายเป็นเพียงการประกาศเจตนารมณ์ขึ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเท่านั้น หากต้องการบรรลุผลที่พึงประสงค์ ต้องให้ความสำคัญกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงระหว่างกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์กับการกระทำและผลสัมฤทธิ์ แสดงถึงสมรรถนะในการระดมทรัพยากร ผลักดันกลไกการทำงานทั้งหมดของหน่วยงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแผนการบริหารงานสถานีดำรวจ

กาญจนาวรรณ ชื่นอารมณ และ จันทรานูช มหากาญจนะ

และเชื่อมโยงกับการประเมินผลเพื่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ที่ว่า ความล้มเหลวของโครงการหรือกิจกรรมมีสาเหตุหนึ่งมาจากความล้มเหลวทางทฤษฎี หรือความล้มเหลวจากการนำไปปฏิบัติ (Chandarasorn, 2019)

นักวิชาการได้จำแนกทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ 1) ทฤษฎีบนลงล่าง (Top-down Theories) เป็นทฤษฎีที่มุ่งให้ความสำคัญกับการตัดสินใจกำหนดนโยบายของภาครัฐ โครงสร้างขององค์กร การเชื่อมโยงองค์กรเข้ากับนโยบายผ่านช่องทางการสื่อสาร และกลไกการควบคุมองค์การอย่างเป็นทางการ ซึ่งเป็นปัจจัยนำเข้าที่ใช้ทำนายทิศทางการปฏิบัติได้ เน้นกระบวนการปฏิบัติตามทฤษฎีระบบและบทบาทของตัวแสดง รวมถึงการใช้อำนาจผู้นำตามระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทนและบริหารงานตามสายบังคับบัญชา โดยมีการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นผลผลิต 2) ทฤษฎีล่างขึ้นบน (Bottom-up Theories) เป็นทฤษฎีที่มุ่งอธิบายพฤติกรรมข้าราชการระดับปฏิบัติ (Street-level Bureaucrat) หรือผู้เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ และการกำหนดนโยบายใหม่ การใช้ดุลยพินิจเป็นเรื่องที่ผู้ปฏิบัติเลือกใช้ โดยผู้บังคับบัญชาไม่สามารถควบคุมการใช้วิจารณญาณได้ รวมถึงนโยบายต้องได้รับการยอมรับและตอบสนองต่อความต้องการของผู้ปฏิบัติด้วย ทั้งนี้ การควบคุมที่เข้มงวดจะกระทบต่อคุณภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่รัฐ จึงควรกำหนดนโยบายจากล่างขึ้นบน โดยยึดประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม มุ่งผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากนโยบายสาธารณะ (Lipsky, 2010) และ 3) ทฤษฎีแบบผสม (Hybrid Theories) หรือทฤษฎีเครือข่าย (Network Theories) เนื่องจากทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้นมีข้อจำกัดและไม่มีความยืดหยุ่น จำเป็นต้องแสวงหาแนวทางใหม่ที่ยืดหยุ่นและเป็นประชาธิปไตยมากกว่า โดยพัฒนาตัวแบบที่บูรณาการทฤษฎีทั้งสองเข้าด้วยกัน ซึ่งให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกระบวนการความร่วมมือและลดความขัดแย้งโดยอาศัยการเจรจาต่อรอง การจูงใจของผู้บริหารภายในเครือข่ายเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของชุมชน นโยบายจึงมีผลต่อโครงสร้างขององค์กรภายใต้แนวคิดเรื่องความพร้อมรับผิด (Accountability) และการควบคุมทางการเมือง (Political Control) (Noijad, 2023)

องค์ประกอบของแผน กต.ตร.

กต.ตร. เป็นกลไกหนึ่งในนโยบายที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจภายใต้หลักการของทฤษฎีการตำรวจชุมชน ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นแบบผสมผสาน โดยบูรณาการระหว่างทฤษฎีบนลงล่างและล่างขึ้นบน กล่าวคือ การดำเนินการตามนโยบายของ กต.ตร. อยู่ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนเป็นเข็มทิศนำทางผู้ปฏิบัติ เพื่อนำมาสร้างกลยุทธ์และวิธีการปฏิสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังแสดงรูปแบบความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างนโยบายกับประโยชน์ที่เกิดขึ้น โดยมุ่งเน้นการกระจายอำนาจลงสู่ผู้ปฏิบัติผ่านกระบวนการความร่วมมือลักษณะเครือข่ายของ กต.ตร. อันเกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย ได้แก่ 1) ฝ่ายการเมือง ทำหน้าที่บัญญัติกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้หน่วยงานรัฐรับไปปฏิบัติ โดยกำหนดชุดข้อตกลงเกี่ยวกับสิ่งที่ กต.ตร. จำเป็นต้องกระทำสำหรับการแก้ไขปัญหาสาธารณะ 2) ระบบราชการหรือหน่วยงานรัฐ แสดงถึงสมรรถนะขององค์กรตำรวจในการ

ขับเคลื่อนนโยบาย การวางแผนจัดสรรทรัพยากรหรือปัจจัยนำเข้า รวมถึงการสนับสนุนการปฏิบัติ 3) เจ้าหน้าที่รัฐหรือผู้ปฏิบัติ แสดงถึงสมรรถนะของบุคคลและพฤติกรรมการทำงาน และ 4) ผู้มีส่วนได้เสีย หรือได้รับผลกระทบจากนโยบาย ดังนั้นแผนของ กต.ตร. จึงถือเป็นตัวแปรอิสระ และเมื่อนำไปปฏิบัติเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบทางสังคมซึ่งก็คือตัวแปรตามนั่นเอง (McLaughlin & Jordan, 2004) โดยควรประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เนื้อหาของแผน 2) องค์การที่ขับเคลื่อนแผน และ 3) ผู้นำแผนไปปฏิบัติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เนื้อหาของแผน คือ การระบุข้อกำหนดต่าง ๆ การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบแก่หน่วยงานย่อย การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ มีความชอบธรรมตามหลักธรรมาภิบาล และอยู่ภายในกรอบของกฎหมาย มีความชัดเจนไม่คลุมเครือ สอดคล้องกับสภาพปัญหา และตอบสนองความต้องการของประชาชน สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และวัดผลได้ (Chanchao, Sutthisai, & Sunthorn, 2018; Chandarasorn, 2019) ดังนั้นเนื้อหาของแผนของ กต.ตร. จึงควรประกอบด้วย 1) ความสอดคล้องของแผน 2) วัตถุประสงค์และเป้าหมาย และ 3) มาตรฐานการปฏิบัติงาน

2. องค์การที่ขับเคลื่อนแผน คือ องค์ประกอบภายในของหน่วยงานที่ทำหน้าที่เชื่อมต่อประสานงานระหว่างผู้กำหนดนโยบายและผู้ปฏิบัติ โดยประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับกลไกการบริหารนโยบาย ได้แก่ โครงสร้างองค์การ สมรรถนะองค์การ พฤติกรรมองค์การ การสื่อสาร การบริหารทรัพยากร การสนับสนุนและช่วยเหลือขององค์การที่ชัดเจน รวมถึงการแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Chandarasorn (2019) ที่พบว่า วัฒนธรรมองค์การ ภาวะผู้นำแบบเอื้ออำนวย โครงสร้างองค์การแบบกระจายอำนาจสู่ผู้ปฏิบัติ การสนับสนุนทรัพยากรที่เพียงพอ การสื่อสารหรือความสามารถถ่ายทอดนโยบายที่มีความชัดเจน สิ่งจูงใจ รวมถึงการลงโทษหรือการให้รางวัล มีอิทธิพลต่อผู้ปฏิบัติให้เกิดการยอมรับและสนับสนุนนโยบาย ซึ่งเป็นปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าว ดังนั้นองค์การที่ขับเคลื่อนแผนของ กต.ตร. จึงควรประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วัฒนธรรมองค์การ 2) ผู้นำที่เอื้ออำนวย 3) โครงสร้างองค์การ 4) การสนับสนุนขององค์การ 5) การสื่อสารองค์การ และ 6) การออกแบบสิ่งจูงใจ

3. ผู้นำแผนไปปฏิบัติ คือ ผู้ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบาย โดยผู้ปฏิบัติจะแสดงพฤติกรรมแตกต่างกันขึ้นกับวัตถุประสงค์ วัฒนธรรมองค์การ ค่านิยมและแรงจูงใจ (Chandarasorn, 2019) การรับรู้บทบาท ความเข้าใจต่อนโยบาย และการยอมรับการเปลี่ยนแปลงของผู้ปฏิบัติซึ่งจะกระตุ้นให้เกิดการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ และกล้าเผชิญความเสี่ยงร่วมกัน ซึ่งนำไปสู่การทำงานเป็นทีม และสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะหุ้นส่วน อีกทั้งป้องกันความขัดแย้งในการปฏิบัติได้ (Wechaporn, Sahapattana, & Chotchakornpant, 2016) โดยความรู้ ทักษะ ความสามารถ ประสบการณ์ การทำงานร่วมกัน และทัศนคติของผู้ปฏิบัติเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความร่วมมือของประชาชนกับภาครัฐ

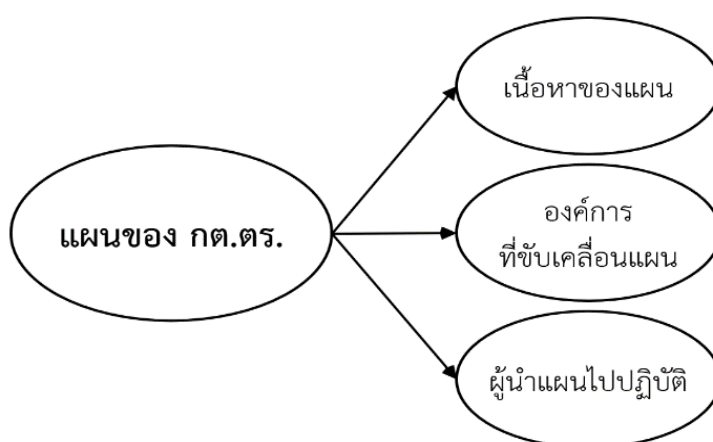
การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแผนการบริหารงานสถานีตำรวจ

กาญจนวรรณ ชื่นอารมณ์ และ จันทรานูช มหากาญจนะ

(Saophun & Sahapattana, 2019; Sicharoen, Bowonnantakul, Yuyod, & Sudsakorn, 2019) ดังนั้น ผู้นำแผนไปปฏิบัติ จึงควรประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้ความสามารถ 2) การรับรู้บทบาท และเข้าใจนโยบาย และ 3) ทักษะของผู้ปฏิบัติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา: จากการทบทวนวรรณกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรวิจัย คือ กต.ตร. ภาคประชาชนของสถานีตำรวจในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล กองบัญชาการตำรวจภูธร 1 - 9 รวม 10 กองบัญชาการ (1,484 สถานี) Office of National Police Policy Board (2008) กำหนดกรอบ กต.ตร. ภาคประชาชนไว้จำนวน 23,480 คน ในส่วนของการกำหนดตัวอย่าง Hair, Black, Babin, and Anderson (2010) ได้แนะนำว่าขนาดตัวอย่างสำหรับวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเป็น 1 : 10 ของข้อคำถาม ซึ่งการวิจัยนี้มีคำถาม 41 ข้อ จึงควรมีก่อนมีกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 410 คน ส่วน Comrey and Lee (2013) ได้แนะนำ 500 ตัวอย่างถือว่าดีมาก ดังนั้นการวิจัยนี้จึงกำหนดขนาดตัวอย่างเท่ากับ 600 ตัวอย่าง ซึ่งนับว่ามีความเหมาะสม จากนั้นผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เลือกหน่วยงาน 5 กองบัญชาการจาก 10 กองบัญชาการ ได้แก่ กองบัญชาการตำรวจนครบาล กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 1, 2, 3 และ 7 นำมาแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยแบ่งสถานีตำรวจเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ สถานีขนาดใหญ่ (ผู้กำกับกำกับการเป็น

หัวหน้า) สถานีขนาดกลาง (รองผู้กำกับการเป็นหัวหน้า) และสถานีขนาดเล็ก (สารวัตรเป็นหัวหน้า) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและจำนวนตัวอย่างแยกตามกองบัญชาการและขนาดของสถานีดำรวจ

หน่วยงาน	สถานีขนาดใหญ่			สถานีขนาดกลาง			สถานีขนาดเล็ก			รวมทั้งสิ้น
	N	%	n	N	%	n	N	%	n	ตัวอย่าง (n)
กองบัญชาการตำรวจนครบาล	169	8	39	0	0		0	0	0	39
กองบัญชาการตำรวจภูธร 1	342	17	80	8	4	2	91	30	22	104
กองบัญชาการตำรวจภูธร 2	307	15	72	5	2	1	15	5	4	77
กองบัญชาการตำรวจภูธร 3	998	48	233	167	84	39	196	65	46	318
กองบัญชาการตำรวจภูธร 7	247	12	58	19	9	4	1	0	0	62
รวม	2,063	100	482	199	100	46	303	100	72	600

เครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามสะดวก (Convenience Sampling) ผ่านแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 41 ข้อ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยนำไปทดลองกับผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.980

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เชิงสถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าความเบ้ (Skewness) ค่าความโด่ง (Kurtosis) และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ด้วยโปรแกรม AMOS

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 600 ตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 80.3 เป็น กต.ตร. ในสถานีขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่ร้อยละ 69.3 เป็นภาคประชาชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 75.7 เป็นผู้ชาย ส่วนใหญ่ ร้อยละ 33.3 อายุ 45 - 55 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 58.2 ส่วนใหญ่ร้อยละ 32.2

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแผนการบริหารงานสถานีดำรวจ

กาญจนวรรณ ชื่นอารมณ และ จันทรานูช มหากาญจนะ

ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 35,001 - 50,000 บาท ส่วนใหญ่ร้อยละ 46.7 เป็น กต.ตร. มากกว่า 2 - 4 ปี และส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนเมืองหรือเทศบาล ร้อยละ 73.8

2. สถิติเชิงพรรณนาลักษณะของตัวแปรแผนของ กต.ตร. ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ และมีตัวแปรสังเกตได้ รวม 12 ตัวแปร องค์ประกอบแรก คือ เนื้อหาของแผน มีตัวแปรสังเกตได้ ได้แก่ 1) ความสอดคล้องของแผน 2) การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย และ 3) มาตรฐานการปฏิบัติ องค์ประกอบที่สอง คือ องค์การที่ขับเคลื่อนแผน มีตัวแปรสังเกตได้ ได้แก่ 1) วัฒนธรรมองค์การ 2) โครงสร้างองค์การ 3) การสนับสนุนขององค์การ 4) ผู้นำที่เอื้ออำนวย 5) การสื่อสารองค์การ และ 6) การออกแบบสิ่งจูงใจ และ องค์ประกอบสุดท้าย คือ ผู้นำแผนไปปฏิบัติ มีตัวแปรสังเกตได้ ได้แก่ 1) ความรู้ความสามารถ 2) การรับรู้บทบาท และ 3) ทักษะของผู้ปฏิบัติ ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานตัวแปรสังเกตได้ ค่าเฉลี่ยโดยรวมของตัวแปรแผนของ กต.ตร. อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.357$, S.D. = 0.480)

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบเนื้อหาของแผน ($\bar{X} = 4.377$, S.D. = 0.511) องค์การที่ขับเคลื่อนแผน ($\bar{X} = 4.346$, S.D. = 0.503) และผู้นำแผนไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.370$, S.D. = 0.506) พบว่า กต.ตร. รับรู้ต่อองค์ประกอบทั้งสามอยู่ในระดับมากที่สุด โดยองค์ประกอบเนื้อหาของแผน มีตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร การรับรู้ของ กต.ตร. อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความสอดคล้องของแผน ($\bar{X} = 4.393$) รองลงมา คือ การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย และมาตรฐานการปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.389$, 4.349) ตามลำดับ ส่วนองค์ประกอบองค์การที่ขับเคลื่อนแผนที่มีตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัวแปร พบว่า การรับรู้ของ กต.ตร. อยู่ในระดับมากที่สุดทุกตัวแปร คือ การสื่อสารองค์การ วัฒนธรรมองค์การ ผู้นำที่เอื้ออำนวย การออกแบบสิ่งจูงใจ โครงสร้างองค์การ และการสนับสนุนขององค์การ ($\bar{X} = 4.412$, 4.391, 4.371, 4.338, 4.331, 4.232) ตามลำดับ ในส่วนขององค์ประกอบผู้นำนโยบายไปปฏิบัติที่มีตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว พบว่า กต.ตร. รับรู้ในระดับมากที่สุด คือ ทักษะของผู้ปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.421$) รองลงมา คือ ความรู้ความสามารถ และการรับรู้บทบาท ($\bar{X} = 4.351$, 4.339) ตามลำดับ ส่วนการประเมินความเบ้และความโด่งของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 12 ตัวแปร มีค่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (Skewness = ± 3 , Kurtosis = ± 10) (Kline, 2016) บ่งชี้ว่าตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวมีการแจกแจงเป็นปกติเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ต่อไปได้ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ และค่าความโด่งของตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้ของแผนของ กต.ตร. (n = 600)

ตัวแปรแฝง / ตัวแปรสังเกตได้	Mean	S.D.	Skewness	Kurtosis	Level
เนื้อหาของแผน	4.377	0.511	-0.661	-0.064	มากที่สุด
ความสอดคล้องของแผน	4.393	0.566	-0.770	-0.013	มากที่สุด

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวแปรแฝง / ตัวแปรสังเกตได้	Mean	S.D.	Skewness	Kurtosis	Level
การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย	4.389	0.562	-0.683	-0.235	มากที่สุด
มาตรฐานการปฏิบัติ	4.349	0.570	-0.611	-0.310	มากที่สุด
องค์การที่ขับเคลื่อนแผน	4.346	0.503	-0.664	-0.162	มากที่สุด
วัฒนธรรมองค์การ	4.391	0.565	-0.710	-0.183	มากที่สุด
โครงสร้างองค์การ	4.331	0.581	-0.697	-0.013	มากที่สุด
การสนับสนุนขององค์การ	4.232	0.609	-0.644	-0.097	มากที่สุด
ผู้นำที่เอื้ออำนวย	4.371	0.574	-0.656	-0.489	มากที่สุด
การสื่อสารองค์การ	4.412	0.545	-0.687	-0.284	มากที่สุด
การออกแบบสิ่งจูงใจ	4.338	0.555	-0.567	-0.317	มากที่สุด
ผู้นำแผนไปปฏิบัติ	4.370	0.506	-0.566	-0.273	มากที่สุด
ความรู้ความสามารถ	4.351	0.565	-0.532	-0.437	มากที่สุด
การรับรู้บทบาท	4.339	0.560	-0.600	-0.301	มากที่สุด
ทัศนคติของผู้ปฏิบัติ	4.421	0.521	-0.636	-0.326	มากที่สุด
ภาพรวมแผนของ กต.ตร.	4.357	0.480	-0.596	-0.151	มากที่สุด

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง น้อยที่สุด 1.81 - 2.60 หมายถึง น้อย 2.61 - 3.60 หมายถึง ปานกลาง 3.61 - 4.20 หมายถึง มาก และ 4.21 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ Second-order CFA เพื่อการประเมินความตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรแฝงการรับรู้แผนของ กต.ตร. เนื่องจากเป็นโครงสร้างการวัดที่อยู่ในแบบที่เรียกว่า Higher-order Factor และมีองค์ประกอบที่เป็น First-order Factors จำนวน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ เนื้อหาของแผน องค์การที่ขับเคลื่อนแผน และผู้นำแผนไปปฏิบัติ โดยมีตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร 6 ตัวแปร และ 3 ตัวแปร ตามลำดับ จากการประเมินรอบแรก พบว่า ดัชนีความสอดคล้องของแบบจำลองตัวแปรสังเกตได้มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวแปรสูงกว่า 0.50 แต่แบบจำลองยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2/df = 5.741$, CFI = 0.966, TLI = 0.956, RMSEA = 0.089, RMR = 0.008) จากนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุงโมเดลให้ค่าความคลาดเคลื่อน

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแผนการบริหารงานสถานีดำรวจ

กาญจนวรรณ ชื่นอารมณ และ จันทรานูช มหากาญจนะ

จากการวัดมีความสัมพันธ์ต่อกันจำนวน 7 คู่ พบว่า แบบจำลองการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
 อย่างดี ($\chi^2/df = 2.792$, CFI = 0.989, TLI = 0.983, RMSEA = 0.055, RMR = 0.005) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ดัชนีความกลมกลืนของแบบจำลองการวัดตัวแปรแฝงการรับรู้แผนของ กต.ตร. กับข้อมูล
 เชิงประจักษ์

ดัชนี	χ^2	df	χ^2/df	CFI	TLI	RMSEA	RMR
เกณฑ์การยอมรับ	-	-	≤ 3	≥ 0.90	≥ 0.90	≤ 0.08	≤ 0.05
แบบจำลองหลังปรับโมเดล	122.869	44	2.792	0.989	0.983	0.055	0.005
ผลการพิจารณา	-	-	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน	ผ่าน

($\chi^2/df = 2.792$, CFI = 0.989, TLI = 0.983, RMSEA = 0.055, RMR = 0.005)

จากตารางที่ 3 แสดงว่าแบบจำลองการวัดมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยดัชนีทั้งหมดเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (Hair et al., 2010) เมื่อพิจารณาจากดัชนีการปรับแก้โมเดล (Modification Indices: MI) พารามิเตอร์แต่ละโครงสร้างและแต่ละตัวแปรสังเกตได้ โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (The Standardized Factor Loading) ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (R^2) ค่าความเชื่อมั่นเชิงองค์ประกอบ (CR) และค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่สกัดได้ (AVE) ของแบบจำลองการวัดหลังการปรับโมเดล พบว่า ตัวแปรแฝงการรับรู้แผนของ กต.ตร. ประกอบด้วยเนื้อหาของแผน องค์การที่ขับเคลื่อนแผน และผู้นำแผนไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งสามตัวแปร โดยองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักสูงที่สุด คือ องค์การที่ขับเคลื่อนแผน ($\lambda = 0.977$) รองลงมา คือ ผู้นำแผนไปปฏิบัติ ($\lambda = 0.960$) และเนื้อหาของแผน ($\lambda = 0.913$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละตัวแปรแฝง พบว่า องค์การที่ขับเคลื่อนแผน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัวแปร โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่าสูงที่สุด ได้แก่ ผู้นำที่เอื้ออำนวย ($\lambda = 0.887$) รองลงมา คือ การสื่อสารองค์การ โครงสร้างองค์การ การออกแบบสิ่งจูงใจ วัฒนธรรมองค์การ และการสนับสนุนขององค์การ ($\lambda = 0.875, 0.841, 0.833, 0.831, 0.824$) ตามลำดับ ในส่วนของผู้นำแผนไปปฏิบัติ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่าสูงที่สุด ได้แก่ การรับรู้บทบาท ($\lambda = 0.927$) รองลงมา คือ ทักษะคติของผู้ปฏิบัติ และความรู้ความสามารถ ($\lambda = 0.880, 0.842$) ตามลำดับ และเนื้อหาของแผน กต.ตร. ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่าสูงที่สุด ได้แก่ มาตรฐานการปฏิบัติ ($\lambda = 0.878$) รองลงมา คือ การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย และความสอดคล้องของแผน ($\lambda = 0.838, 0.831$) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 4 และภาพที่ 2

ตารางที่ 4 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบ t-test ค่าสัมประสิทธิ์ ความเชื่อมั่น ค่าความเชื่อมั่นเชิงองค์ประกอบ และค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่สกัดได้ ของแบบจำลองการวัดตัวแปรแฝง การรับรู้แผน กต.ตร. หลังการปรับโมเดล

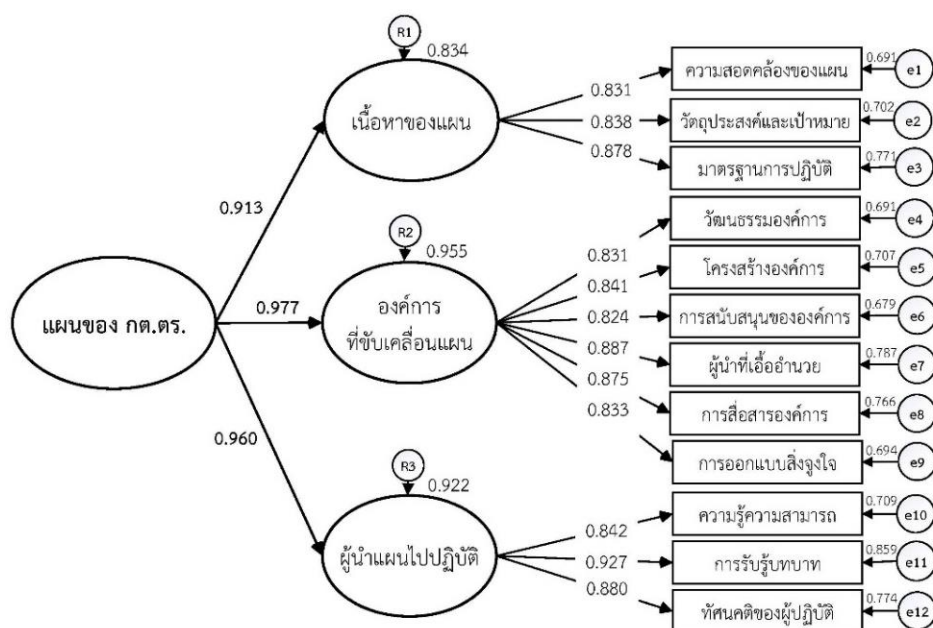
ตัวแปรแฝง / ตัวแปรสังเกตได้	λ	t-value	R ²	α	CR	AVE
การรับรู้แผนของ กต.ตร.				0.964	0.965	0.903
เนื้อหาของแผน	0.913	-	0.834	0.886	0.886	0.721
ความสอดคล้องของแผน	0.831	-	0.691			
การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย	0.838	24.493***	0.702			
มาตรฐานการปฏิบัติ	0.878	26.269***	0.771			
องค์การที่ขับเคลื่อนแผน	0.977	24.340***	0.955	0.941	0.939	0.721
วัฒนธรรมองค์การ	0.831	-	0.691			
โครงสร้างองค์การ	0.841	28.057***	0.707			
การสนับสนุนขององค์การ	0.824	24.632***	0.679			
ผู้นำที่เอื้ออำนวย	0.887	27.845***	0.787			
การสื่อสารองค์การ	0.875	27.208***	0.766			
การออกแบบสิ่งจูงใจ	0.833	25.110***	0.694			
ผู้นำแผนไปปฏิบัติ	0.960	21.298***	0.922	0.912	0.914	0.781
ความรู้ความสามารถ	0.842	-	0.709			
การรับรู้บทบาท	0.927	30.820***	0.859			
ทัศนคติของผู้ปฏิบัติ	0.880	28.002***	0.774			

หมายเหตุ: (1) พารามิเตอร์ทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($p < 0.001$)

(2) พารามิเตอร์ของเนื้อหาของแผน ความสอดคล้องของแผน วัฒนธรรมองค์การ และความรู้ความสามารถ กำหนดให้เป็นพารามิเตอร์บังคับเท่ากับ 1

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแผนการบริหารงานสถานีดำรวจ

กาญจนาวรรณ ชื่นอารมณ และ จันทรานูช มหากาญจนะ

ภาพที่ 2 แบบจำลองการวัดตัวแปรแฝงการรับรู้แผนของ กต.ตร. ที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
ที่มา: การวิเคราะห์ของคณะนักวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดแผนของ กต.ตร. สามารถสรุปได้ว่า แบบจำลองการวัดตัวแปรแฝงการรับรู้แผนของ กต.ตร. มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และโมเดลการวัดประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวแทนของตัวแปรแฝงการรับรู้แผนของ กต.ตร. ได้ดี โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่าสูงสุด ได้แก่ องค์การที่ขับเคลื่อนแผน รองลงมา คือ ผู้นำแผนไปปฏิบัติ และเนื้อหาของแผน ตามลำดับ ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังต่อไปนี้

1. องค์การที่ขับเคลื่อนแผน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัวแปร โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่าสูงสุด ได้แก่ ผู้นำที่เอื้ออำนวย รองลงมา คือ การสื่อสารองค์การ โครงสร้างองค์การ การออกแบบสิ่งจูงใจ วัฒนธรรมองค์การ และการสนับสนุนขององค์การ ตามลำดับ ตัวแปรดังกล่าวแสดงถึงสมรรถนะของสถานีดำรวจในการขับเคลื่อนและบริหารนโยบายไปสู่ผลสัมฤทธิ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำองค์การที่ใช้แนวทางสร้างความเป็นหุ้นส่วนกับชุมชนในการขับเคลื่อนการปฏิบัติงาน โดยมุ่งให้ความสำคัญกับการสื่อสารถ่ายทอดนโยบาย การกระจายอำนาจตัดสินใจสู่ผู้ปฏิบัติ การมอบประกาศเกียรติคุณหรือสิ่งตอบแทนจูงใจผู้ปฏิบัติ การสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย รวมถึงการอบรมพัฒนาศักยภาพ เพิ่มความรู้ ทักษะ และความชำนาญ เพื่อปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์การและโครงสร้างองค์การไปสู่การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง กระตุ้นความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกันในการจัดการปัญหาอาชญากรรมและความไม่สงบเรียบร้อยของสังคม

2. ผู้นำแผนไปปฏิบัติ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่าสูงที่สุด ได้แก่ การรับรู้บทบาท รองลงมา คือ ทักษะคติของผู้ปฏิบัติ และความรู้ความสามารถ ตามลำดับ จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษา พบว่า กต.ตร. ตระหนักถึงบทบาทความรับผิดชอบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม และการยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนร่วมกับสถานีดำรวจ รวมถึง กต.ตร. เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อนโยบาย โดยรับรู้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการอาชญากรรมและความปลอดภัย สาธารณะนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็งในระยะยาว อีกทั้ง กต.ตร. ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จึงมีความเข้าใจสาระสำคัญนโยบาย สามารถสื่อสาร เจาะจ่าต่อรอง และใกล้เคียงประนีประนอมได้เป็นอย่างดี

3. เนื้อหาของแผน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่าสูงที่สุด ได้แก่ มาตรฐานการปฏิบัติ รองลงมา คือ การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย และความสอดคล้องของแผน ตามลำดับ เนื่องจาก กต.ตร. เป็นองค์การตามนัยของ พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา ซึ่งปัจจุบัน พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 ยังคงระบุอำนาจหน้าที่ของ กต.ตร. ไว้อย่างชัดเจน ประกอบกับประกาศ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ พ.ศ. 2557 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับนโยบาย งบประมาณ อาสาสมัคร ตรวจสอบ และติดตามการปฏิบัติงานของสถานีดำรวจ โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของ กต.ตร. ให้สอดคล้องและเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.) ว่าด้วย กต.ตร. พ.ศ. 2549 ระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ. 2549 ดังนั้นเนื้อหาของแผนให้ความสำคัญกับความเป็นหุ้นส่วนในการแก้ไขปัญหาสาธารณะ วัตถุประสงค์และเป้าหมายมีความชอบธรรมเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในทุกระดับ รวมถึงมาตรฐานการปฏิบัติมีความชัดเจน สามารถแปลงสู่การปฏิบัติและวัดผลได้

ผลการศึกษาคู่ประกอบทั้ง 3 ด้านของแผนของ กต.ตร. ชี้ให้เห็นว่า องค์การที่ขับเคลื่อนแผนมีความสำคัญมากที่สุดต่อการช่วยผลักดันแผนของ กต.ตร. ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์จากการนำแผนของ กต.ตร. ไปปฏิบัติ ทำให้เข้าใจถึงโครงสร้างตัวแปรแฝงการรับรู้แผนของ กต.ตร. เพื่อลดความคลาดเคลื่อนและสามารถนำสถิติมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์สำหรับพัฒนาทฤษฎีหรือตัวชี้วัดใหม่ รวมถึงยืนยันทฤษฎีหรือตัวชี้วัดเดิม เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ กต.ตร. ในระดับสถานีดำรวจต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

องค์ประกอบของแผนของ กต.ตร. ที่มีความตรงเชิงโครงสร้างและน่าเชื่อถือ ที่ได้จากการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาในครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการวัดกระบวนการความร่วมมือของ กต.ตร. และผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบาย กต.ตร. ไปปฏิบัติในระดับสถานีดำรวจและระดับจังหวัดต่อไป

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแผนการบริหารงานสถานีตำรวจ

กาญจนวรรณ ชื่นอารมณ และ จันทรานูช มหากาญจนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยซ้ำในกลุ่มตัวอย่างอื่น ได้แก่ ข้าราชการตำรวจ ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การวิจัยมีความสมบูรณ์ ถูกต้อง ชัดเจน และมีขอบเขตที่กว้างยิ่งขึ้น
2. ควรวิจัยในประเด็นการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างองค์ประกอบของกระบวนการความร่วมมือของ กต.ตร. กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบาย กต.ตร. ไปปฏิบัติ โดยการพัฒนาโมเดลสมการโครงสร้าง

เอกสารอ้างอิง

- Chanchao, S., Sutthisai, W., & Sunthorn, S. (2018). Factors influence the policy implementation of the promotion of people participation in Buriram Police Station. *Buriram Province. Chophayom Journal*, 29(2), 151-160. [in Thai]
- Chandarasorn, V. (2019). *Public administration: A science and art of public affairs management* (2nd ed.). Bangkok: Prikwan Graphics. [in Thai]
- Chiamchiroj, N. (2021). The metropolitan Tharuea Police Station officers' opinions concerning working within the power and duties prescribed by law of the commissioner's office for monitoring and following up the operations of Tharuea Police Station. *Rajapark Journal*, 15(38), 153-165. [in Thai]
- Chotchakornpant, K. (2018). *Community policing*. Bangkok: Nubna Creation. [in Thai]
- Community Oriented Policing Services. (2014). *Community-oriented policing defined*. Washington, DC: U.S. Department of Justice, Office of Community Oriented Policing Services.
- Comrey, A. L., & Lee, H. B. (2013) *A first course in factor analysis* (2nd ed.). Hove: Psychology.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis: A global perspective*. Upper Saddle River, NJ: Pearson Education.
- Kline, R. B. (2016). *Principles and practice of structural equation modeling* (4th ed.). New York: Guilford Press.
- Lipsky, M. (2010). *Street-level bureaucracy: Dilemmas of the individual in public service*. Russell: Sage Foundation.

-
- McLaughlin, J. A., & Jordan, G. B. (2004). Using logic models. In J. S. Wholey, H. P. Hatry, & K. E. Newcomer (Eds.), *Handbook of practical program evaluation* (pp. 7-32). San Francisco: Jossey-Bass.
- Miller, L. S., More, H. W., & Braswell, M. C. (2017). *Effective police supervision*. London: Routledge.
- Noijad, T. (2023). Theory model of public policy implementation. *Journal of Digital Business and Social Sciences*, 9(1), 1-15. [in Thai]
- Office of National Police Policy Board. (2008). *Handbook of the audit committee and monitoring of police administration in Bangkok, provinces and police stations*. Bangkok: National Police Policy Office. [in Thai]
- Poothakool, K. (2017). *Crime prevention in the next decade and police system development*. Nonthaburi: Matichon Pakkred Printing House. [in Thai]
- Royal Thai Police. (2018). *The 20-year strategy of the Royal Thai Police (2018-2037)*. Bangkok: Royal Thai Police. [in Thai]
- Saophun, S., & Sahapattana, P. (2019). The success of policy implementation in Narathiwat: A case study of action plans and problem-solving for southern border provinces development, 2015-2017. *Thai Journal of Public Administration*, 17(2), 1-21. [in Thai]
- Sicharoen, M., Bowonnantakul, T., Yuyod, P., & Sudsakorn, T. (2019). *Knowledge management of strengthening public participation on crime prevention and suppression for Thai society* (Report on research promotion and support activities). Bangkok: National Research Agency. [in Thai]
- Songkramyos, K., & Wongthanavas, S. (2020). The operation of the audit and monitoring committees of police administration at Kranuan Police Station, Khon-kean Province. *Journal of Modern Learning Development*, 5(6), 61-74. [in Thai]
- Tawharanurak, C. (2022). Problems and guideline for solving on the current Thai police organization management structure. *Songklanakarin Law Journal*, 4(2), 1-20. [in Thai]
- Trojanowicz, R., & Bucqueroux, B. (1990). *Community policing: A contemporary perspective*. Cincinnati, OH: Anderson.

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแผนการบริหารงานสถานีตำรวจ
กาญจนวรรณ ชื่นอารมณ์ และ จันทรา นุช มหากาญจนะ

- Wechaporn, S., Sahapattana, P., & Chotchakornpant, K. (2016). Factors affecting traffic police officers' cooperation of road safety policy implementation on law enforcement: A case of drivers who wear no helmet. *Journal of Burapha College of Commerce Review*, 11(2), 113-126. [in Thai]
- Wisedsing, K., & Charoenwiriyaikul, C. (2019). Work performance and problems of the monitoring and follow up police administration committee of the provincial police station in Nakhon Pathom Province. *Journal of Philosophical Vision*, 26(2), 12-22. [in Thai]
- World Bank. (2020). *World development indicators*. Retrieved from <http://data.worldbank.org/data-catalog/world-development-indicators>